

A rendszerváltás óta Somogyban két település, Somogyudvarhely és Felsőmocsolád került olyan gazdasági helyzetbe, hogy csődeljárást kért önmaga ellen. Ilyenkor a bíróság kirendel egy csődgondnokot, aki felügyeli, ellenjegyzí a kiadásokat, felméri az értékesíthető és elárverezhető vagyont, illetve egyezkedik a hitelezőkkel. Az önkormányzat a törvényben előírt feladatokat teljesíti, de a fejlesztéseket le kell állítania. Felsőmocsoládról az első okleveles említés 1229-ből való Muchula alakban. Az itt lakók történetében, életében jelentős fellendülést hozott, amikor a XX. század elején megépült a Kaposvár- Siófok vasútvonal. Így a település megközelíthetővé vált vasúton is, addig ugyanis csak egy rövid bekötőúton lehetett elérni. A történelmi, mindössze hat utcából álló, 480 lélekszámú falu a csőd miatt alapjáraton működik. **Felsőmocsolád polgármesterét, Zvekán Lászlót** kérdeztük a településén kialakult nehéz helyzetről.

Polgármester úr, szomorú hírek érkeznek a falujából. Mióta tart ez a helyzet?

- A hírek igazak. 2007. január 13-án fejeztük be az ellenünk lefolytatott csődeljárást, illetve az elszámolási eljárást, ennek következtében az összes ingatlanjainkat és minden értékesíthető vagyonunkat elvesztettük. Tehát mi már nem vagyunk alkalmasak arra sem, hogy csődöt jelentsünk, mert már nincs mit elvinni tőlünk.

- Hogyan kerültek ebbe a helyzetbe?

- Egy 2002-es pályázat miatt alakult ki ez a lehetetlen helyzet. Én 2006 óta vagyok polgármester, erre a pályázatra - a kultúrház felújítására - 5 millió forintot kaptak az elődeim. A pénz elköltésre, majd elszámolásra is került. Viszont fél év elteltével a kultúrház fődémszerkezete megroskadt, ezért lakhatatlanná nyilvánították. Ki kellett költözni a négyosztályos iskolának és a teleháznak. Üresen állt az épület három éven keresztül. Tavaly az államkincstár területfejlesztési osztályának ellenőrzése során megállapította, hogy bár a pályázati pénz szabályosan lett elkölve, de a pályázatban az egyik pont, miszerint folyamatos üzemeltetést kell biztosítani 5 évig, nem teljesült. Ezzel a falu előző vezetése szerződésszegést követett el. Ezért borult az egész pályázat, vissza kellett fizetni a pénzt, plusz a kamatokat, összesen 8,4 millió forintot. Ebből levontak azonnal 1,3 milliót, a maradékot pedig az önkormányzatokért felelős minisztérium hitelként adta 2010 decemberéig, havi 200 ezer forint törlesztéssel. Ez gyilkos összeg egy ilyen kis falunak. Augusztusba bejött még emellé egy 6,7 milliós inkasszó, mivel az iskolánk is megszűnt, a pedagógusok elbocsátásából és egyéb járulékok kifizetéséből gyülemlett fel ez a pénz. A két összeg már véglegesen ellehetetlenítette a településünk életét. Két hónapig fizetést sem kapott senki, nem tudtunk fizetni semmit, személyszállítást, elektromos díjakat, sorolhatnám. Ekkor kaptunk egy "hatványozottan hátrányos" falvaknak járó kiegészítő támogatást, a túlélést biztosító segélyből kifizettük az elmaradt számlákat. Nekünk soha nincs egy forintunk se, napról napra élünk, adósságból adósságba.

- Mekkora a falu költségvetése?

- Bevételeink az állami fejkvótán kívül nincs, az viszont kevés. Az éves költségvetésünk 64 millió forint, de 19 millió hiánnyal számolunk. A futballpályát 2,2 millió forintért, a sportöltözőt és a házasságkötő termet pedig 7,8 millió forintért adtuk el. Ez egy picike zsákfalú, csupán minimális személyi jövedelemadót tudunk beszedni. Településünkön egy nagyobb mezőgazdasági

kombinát van, amely fizet iparűzési adót, de ez nagyon kevés. A falunak az állami normatívákön kívüli bevétele a megélhetéshez kevés.

- Mit lehet tenni egy településsel, ha csődbe ment?

- A januári részletet befizettük, de februárban már gondjaink vannak. Ráadásul a pedagógusok végkielégítését is ki kell fizetni. Ez három és fél millió forint. Utólag megkapjuk, de valamiből meg kell előlegezni. A településen az önkormányzatnak már nincs ingatlanja, az összes eladható ingatlant privatizáltuk már. Nincs semmi vagyoni értékünk, legfeljebb az a három "rozzant" számítógép, ami a polgármesteri hivatalban van. Nálunk már nincs mit elárverezni. Hitelt nem kapunk egyetlen banktól sem, mert feketelistára tették az önkormányzatot.

- Úgy gondolom, minden település számára precedensértékű az, amin most önök végigmennek. Bármikor, bárhol, akármelyik település így járhat.

- Szerintem nem lett volna szabad csődöt jelentenie az előző vezetésnek, ugyanis ameddig valakinek van valami, bármi, amit áruba lehet bocsátani, addig ne jelentsen csődöt. De ez csak annyit változtatott volna, hogy hitelből hitelbe megyünk, és egyszer úgyis utolér a vég. Van néhány polgármester kollégám, aki közel áll a mi sorsunkhoz. Félttem őket, mert a csőd az olyan, hogy mindent, ami vagyon, elvesznek, még az árkokat is elvették tőlünk.

- Lottózik polgármester úr?

- Ezt viccnek szántam, amit az összes médium felkapott. Amennyiben "már csak az ötös lottó segíthet" kijelentéssel lehetett felhívni szomorú sorsunkra a figyelmet, akkor egy apró sikert elértünk.

- Milyen a hangulat a faluban?

- Egyszerű emberek laknak itt, nem nagyon értik az egészséget. Főleg azért, mert nem fényűzésben élünk, de egy jól menő kis település voltunk, és most lecsúsztunk. Én tűzoltó voltam, nem adom fel. Ahova lehet, elmegyek, könyörgök, bár úgy, hogy azért a gerincem egyenes maradjon. A lakosság is egyre fogy, emiatt kevesebb a normatíva. A falu rossz gazdasági helyzete ellenére az embereken valahogy segíteni kell. Februártól közcélú munkásokat foglalkoztatunk. De közhasznú munkást már nem tudunk alkalmazni, azt nem bírja el a költségvetés. A romos iskolaépület talán raktárnak, gyógynövényt szárítónak alkalmas lenne. Nem is kérnénk bérleti díjat, csak munkát adjanak legalább tíz embernek. Áprilistól decemberig csak helyettes háziorvosa volt a településnek. Ekkor megszűnt a körzet, az ecsenyi és polányi betegek Mernyére, míg a mocsoládiak Gamásra mentek. Januártól végre van háziorvos. Rákóczi László heti két alkalommal rendel a faluban. De kétséges a védőnői körzet sorsa. Megszűnt az iskola, még tagiskolaként sem működik. Az óvodát egyelőre tagintézményként sikerült megmenteni. A kultúrház emeleti részét felújították, de az épület romos. Szociális segélyként nem pénzt, hanem fát kérnek az emberek. Tudják: pénzt úgysem kapnak, mert nincs miből.